

המקיפים העיקריים שלנו בניגוד לרפורט, וויצמן קבל רוב כזה
 בעד עצם העניין אשר מעולם לא היה לו.
 בפעם הראשונה מיום בואנו היה לנו שיחה ידידותית
 עם ויצמן - לאחר ישיבה זו. במשך כל ימי הישיבה לא אמר לי
 ויצמן אף פעם שלום. וכך היה עם שאר החברים. כשעבר על פני אחד
 מאחננו - היה מפנה כמעט את פניו. הפעם נכנס לחוך הקבוצה שלנו
 שנאספה ברחוב לאחר סגירת הישיבה. פניו צהלו. אמר לי בשמחה:
 עכשיו יהיה כסף והרבה כסף, אמרתי אנחנו רוצים גם כסף וגם ציונות.
 בלי ציונות אין ערך לכסף.

י"א אב
 28 יולי
 שבת

ב-11/2 ישיבת הוה"פ של ההסתדרות: ב.צ., ביילינסון,
 ולמן, עדה, קכלן, קפלנסקי, שפרינצק, אנכי, שורר, לנדוויר, דובקין,
 מרמינסקי, גולדה, הרצפלד, לוקר. אנו צריכים לדון על הקונגרס.
 דובקין דורש שנדון גם על החלוצ והרצפלד חובע שנדבר על התקציב.
 הפעם מצב ההצבי שונה מכלל הפעמים, כי אין במה לשוב לארץ. ב.צ.
 מוסיף שני סעיפים: מגבית חרפ"ט באמריקא ומשלחת, דו"ח מלונדון.
 דובקין: באוקטובר - נובמבר יעלו 750 חלוצים. זה
 דורש הכנה נמרצת. מהנהל מו"מ להוצאות הדרך עם חברות שונות.
 נחוצות 10 לירות לאיש. בשביל 200 מרוסיה יש ג'וינט \$10,000

בתנאי שגם הציונים יתנו סכום כזה. ויצמן צריך סחר לחת חשובה.
רוזן הודיע שהוא מסדר חנם את הפספורטים ויביא את האנשים לאודיסה.
החלוץ יעלה רק 3 סוגים: (1) הקשורים כבר עם קבוצים
מסוימים בארץ, (2) קבוצי הכשרה שמטרתם ללכת למושבה, (3) 30-40
בני מערב אירופה, בעלי מקצוע בודדים שקבלו הכשרה 6-5 שנים אבל
אינם כאורגנים. איך יקבלו ויסדרו את האנשים בארץ?
נחוצה משלחת מהארץ. מחוסר אנשים בארץ נחרבה החנועה.
עכשיו יעלו מיטב הכוחות, ויש צורך שיבואו מיד 3 אנשים לגליציה,
רוסיניה וליטא-לטוניה. יש בקה"ק הוצאות לשלשת השליחים.
יש צורך במשלחת של שנים לאמריקא להקים חנועה חלוצית.
האנשים צריכים לצאת לא יאחר מספטמבר, לפני התחלת העליה.
המצב הכספי של מרכז החלוץ בכל רע. דרש מהוה"פ תמיכה כסבית.
יש לו גרעון \$2.000. העתיד נפסק זה 4 חדשים. מהנה"צ אין קורה.
דורש 180 לירה ע"ח חרטה"ח לשם כיסוי הגרעון. בשביל להבא - רוצים
לשלוח משלחת לאמריקא להשיג אמצעים לקיום החלוץ - או שמכסף המגביה
יכרישו סכום לחלוץ.
לכני שנה קבלנו מהגוינים 30 אלף דולר, השנה רק 5 אלפים
(מפני שהנה"צ לא נוחתה). החקציב המינימלי להכשרה ועליה הוא
21.000 לירה לשנה, ההסת' הציונית נוחתת מזה 8%.
מחוננים בדצמבר-ינואר-פברואר ליסד סמינר לחלוץ,
דרושים שני חברים מהוה"פ שישתתפו בסמינר.
טוב שלהתחלת העליה יצא כרוז מהוה"פ לחלוץ ולנוער לשם
הרמת הרוח.

עדה ד'רשה 50% עולות. מחנדות לקבוצים כאורגנים בגולה.
דהינו ברור שאלת העליה עד לאחר ישיבת הוה"פ הציוני. לענין החקציב
הקרא ישיבה מיוחדת בשבע בערב.

שפרינצק: נמצאנו זמן לא רב בחו"ל, הבלגנו על הענינים

האקטואליים למען ברר אם ישנן אפשרויות לקונגרס ההסתדרות. שלש
בטרות התיצבו לפנינו: 1) הכשרת השתתפות חנוכתנו בקונגרס,
2) רכישה כוחות חדשים העומדים לע"ע מחוץ לחנוכתנו - להשתתף,
3) יצירת תנאים להצלחת הקונגרס ומניעת מכשולים הנובעים מחלוקי
דעות פנימיים. החברר שבכל שלש המטרות האלה יש קושיים גדולים.
הכוחות הקיימים בחנוכתנו הם במצב של אי ידיעה והבנה וחוסר
אקטיביות. בחוגים חיצוניים נפגשנו עם רצון לעזור, אך לא במדה
מספיקה. חנוכתנו בגולה הרוסה ביסודה. והיא טעונה התחדשות בדרך
לקונגרס עצמו. יש הרגלים וחשבונות מפריעים שיש לעקור, הסרה
ערוה שיש להגביר, לפני הקונגרס. אם כל המכשולים האלה יוסרו אין
בטחון קריאת הקונגרס עצמו יועיל. ולמען שהקונגרס יפתח
דף חדש בהגברת כוחנו מאסצינו לחידוש עציונה - אין אפשרות שהקונגרס
יהיה באוקטובר. אם גם משיבת הוה"פ זו יצאו עניינינו להלכה כשורה -
אין עדין מתסלא החלל הריק שנצר בחנוכה הציונית, והקונגרס שלנו
הוא הכרת. אולם הכנת הקונגרס דורשת פעולה יותר מסושכת. עבודת
משלחת השנים אתה מספיקה בשביל החלטה שהקונגרס יצא לפועל באוקטובר.
חוכן הקונגרס לא יוכן עד אוקטובר. פרוגרסה עבודתנו לעשר השנים
הבאות עוד אינה. הקונגרס הציוני ודאי יהיה באוגוסט בשנה הבאה.
והקונגרס שלנו לא יקדים את האביב. חשיבות מיוחדת להשתתפות במשלחת

מאמריקא, שיכולה לבוא רק באוקטובר. בלי משלחת מאמריקא לא יחזאר עכשיו הקונגרס שלנו. (בינחים ספר לי טברסקי שהלפרין קבל נכתב מהופיין שברלין עוזב את הבנק ולא מטעמי בריאות).
רובשוב: דרושה תשובה על 4 שאלות: (1) היש צורך בקונגרס, (2) האפשר להגשימו, (3) מועד, (4) תנאים ופעולות מוקדמים. בכל השיחות שהיו לנו בחו"ל עם כל מיני אנשים, קרובים ורחוקים, הראו בעליל שיש צורך רב בדבר. ישיבת הוה"פ הציוני עוד הוכיחה זאת יותר. נחגלה המדרון הציוני, וראינו שסלחסתנו מוכשרה להצלחה. ובזמן שדבר הסוכנות נעשה ענין ריאלי - יש צורך נוסף בקונגרס. עשינו מלחמה על פרוגרמה סוציאלית שנחקבלה, וצריכים לשמור שהפרוגרמה תחקיים.

קושיים להגשמה הקונגרס ישנם. ידידינו מקרב הסוציאליסטים אינם מבינים מדוע הורע מצבנו בציונות. לאנשים הקרובים אין אמון בכוחות. מחוג האנשים שרשמנו לעצמנו בארץ היושבים בברלין ראינו כולם מלבד 2. היו לנו 13 פגישות: עם בלוך, אומקר כהן פריץ נפתלי - סוציאליסטים. עם בובר, שטרויס, גרינבוים, סולובייציק, גולדסן, צווייג, בן-אדיר, רפאל זליגסן, ש. גורליק, ז. אברמוביץ סטודנטים ועוד. קשה לדבר על לבם - אולם אפשר בהסברה לקחת אותם. בלוך אחרי בירור נחן לנו רשימה שיש לסוך אותם. גם כהן נחן לנו רשימת אנשים. בובר לקח על עצמו הרצאה ומו"ס עם אנשים. הסטודנטים היהודים יוצאי רוסיה לקחו על עצמם ליסד סניפים - גרעינים להשתתף בקונגרס. עם המפלגות שלנו היו לנו שיחות על הדרכים, בחירות, זמן הקונגרס. עד אחמול חשבנו

שעלינו לעשות את הקונגרס באוקטובר, כי סברנו שהמשלחת באמריקא
יכלה לבוא באוקטובר. אחסול בא מכתב מהמלין המטיל ספק באפשרות
בוא המשלחת לאוקטובר. אם המשלחת האמריקנית עומדת על אוקטובר
יש לעשות כמה וחורים ולאסוף את הקונגרס באוקטובר. אם לא - יעשה
הקונגרס בינואר. בינתיים יחברו דבר הסוכנות. חנאים הכרחיים
לקריאת הקונגרס: 1) פרוגרמה וחכמיה. בקונגרס צריכים להשמע
דברים בעלי משקל רב על המעשה אשר יעשה. ההכנות הללו לא נעשו.
הספר לא הוחל עדיין. 2) בקורים בארצות. מה שנעשה על ידי
המשלחת מה אינו מספיק. ברלין אינה מרכז. הפגישה שהייתה לנו
פה עם ארבע הבריתות לא הייתה כל כך טובה, ואם נניח את הדבר רק
להם - לא נחזקם. דרושה פעולה של המרכז בארצות. עלינו להתחיל
שמהחברים הארצישראלים יבקרו ארצות אירופה המזרחית, ויכינו
הסתמפות הארצות האלה.

מרמינסקי: אנו באמריקא לא היינו מרוצים מחוסר קשר
מספיק ולא ידענו את פרטי הדברים. בוועידת המגזית הראשונה שהיו
בה 150 באי כוח יוניונים הציג רוצקי קונגרסואנחנו התנגדנו,
כעבור חדשים אחדים באנו אנחנו בהצעה על קונגרס, ומפני זה דברנו
על קונפרנציה עולמית ולא על קונגרס. בוועידת הסיום של המגזית
דבר ארלזרוב על המקידי הקונגרס שלנו: חוסר קשר בין הקונגרס
ובין ענין הסוכנות, המקידי פוליטי לקשר אותנו עם הנועה הפועלים
העולמית. באמריקא שואלים מי הן מפלגות העבודה והסחריות הפועלים
העומדות להשגף בקונגרס. שם רואים בהצעה רק ענין של פועלים.
אם האמריקנים יבואו ויהיו היחידים באי כוח פועלים - יזיק להם

הדבר, כי זה יפגין שרק באמריקא פועלים עוסקים בזה, ובאירופה אין כלל פועלים, אלא אנפי עבודה של התנועה הציונית. בועידת הסיום החלט שרצוי להקים מוסד או מרכז עולמי לעניינים הכספיים והפוליטיים של א"י העובדת. יש לנו הרגשה שאסור להניח את אמריקא בודדה בפעולתה למען א"י העובדת. ידידינו באמריקא מרגישים שידיהם תחזקנה אם ת'ום תנועה עולמית. הם רוצים שהאיניציאטיבה תשאר אך ורק בידי הוה"פ של ההסתדרות. אם האיניציאטיבה תצא מאמריקא יש הכרח שהקונגרס יהיה מוקדש לכל ענייני הפועלים היהודים בכל הארצות. התנאי הראשון, איפוא, קונגרס פועלים. כשאמר ארלזרוב שבקונגרס ישחתפו גם ציונים רדיקלים - מחאו רבים וארלזרוב הסביר שהכוונה ליחידים. ליחידים אינם מתנגדים אולם הם מסתדים שיכנסו גושים ציוניים והדבר יהפך לעניין ציוני. החלט לאם הקונגרס יתקיים עד אוקטובר - יש בכוח ועד הסגבית לשלוח צירים; אם הועידה תהיה אחרי אוקטובר אין לשלוח צירים לפני שועידת הסגבית שתחאטף בינואר תחליט על הצירים, על סדר היום ועל הוראות לצירים. נתעוררה שאלה אם יסעו גם בשם הספלגות וגם בשם היוניונים, או יסעו אישים שיסמלו את כל התנועה, השאלה הוסרה, אולם הוסכם שהיוניונים בצורה זו או אחרת ישחתפו. צויינו אנשים: שיפליאקוב, שלוסברג, פיינסטון, זריצקי וזיגמן. הסימקבלים רק חודש אחד חופש בשנה, המלחמה בין הימין והשמאל קיימה את האנשים וקשה להם לצאת. שיפליאקוב ושלוסברג הודיעו שלא יוכלו להוסיף לעבוד במגבית אם לא יראו את הארץ, אולם אינם יכלים לנסוע לשני חדשים. שלוסברג נכון לנסוע לא"י. זריצקי מתקשה, בנסיעה אבל יחכן שיסע, פיינסטון (מהעווערקשאפטון) לא יוכל

לנסוע, זיגין הודיע שאולי יבוא, אם לא הסכם שיבוא במקומו הופטן מאינטרנשונל. הכרחי לתחליט מיד אם הקונגרס יחאסף באוקטובר או לא. כי אי הידיעה מרגיזה מאוד את החברים באמריקא. לא בינואר ולא באביב לא יוכלו החברים מאמריקא לבוא. אם בשנה הבאה - יוכל לבוא רק ליולי.

אחרי הצהרים ישיבה עם דובקין על עניני החלוצ: במשך שלוש שנות חוסר עליה נחגבש גרעין חלוצי בתוך החלוצ. בין 10.000 חברי החלוצ (לרבות החה"צ) שמחוץ לרוסיה - 3.000 בפולין, 3.000 החה"צ בפולין, 1.600 בגליציה, 450 ברומיניה, 500 בגרמניה, 225 בציכיה, בליטה 250, 120 בלטויה, 150 באוסטריה. קבוצות קטנות בצרפת, הולנד, בולגריה וקוד. נצטברו בקבוצי ובמשקי הכשרה חסידיים כ-2.500 ראויים לעלות לארץ. בפולין נמצאים כ-350 במשקים ובקבוצים חסידיים, 250 בגליציה, 150 ברומיניה, 60 ("חרות") בגרמניה, 70 בליטה, 30 בלסביה. חלק הגון - כ-60% - מהפולנים החליט כבר על דרכו בארץ - לקבוצ המאוחד לפי השערת דובקין יש בין ה-2.500 כ-300 הקשורים עם הקבוצ המאוחד, כ-80 לקבוצ הארצי של השה"צ (גליציה ורומניה), מלבד פולין, שבה השה"צ אינו מאוחד עם החלוצ; השאר מאורגן או מתארגן מקצתו בתור קבוצי עליה, מקצתם לא מאורגנים כלל ויעלו כבודדים. שאלתי אם יש בטחון שילכו למושבות - לדעת דובקין החומר הוא טוב, נחון לארגון, מוכשר במובן התרבותי ויש לקוות שילכו למושבות. להתאחדות יש השפעה קטנה, מחוץ לרומיניה, בתוך החוגים האלה, הרוב הם בלתי מפלגתיים. הועידה בורשה השפיעה הרבה, ורבים

הם שבארץ יכנסו לא"ה שחם בפולין בלתי מפלגתיים. סביב ענין הקבוצות נחגלו אילו סכנות. נחקור רצון מתוך חוסר עליה להקים הנועה קבוצית בגולה. בלי קבוצ אין עיונות וסוציאליות. בקבוצ קלוסובה יש 120 איש בחורים חשובים. החליטו לקיים כל מצוות הקבוציות, אם גם זה מפריע להכשרה.

בגליציה יש 4 קבוצי עליה שאורגנו ע"י המרכז, שיש בהם 400 איש, מהם 60 חברי השה"צ, 50 התאחדות, השאר - בלתי מפלגתיים (סחם חלוצים) בין אלה אין כל השפעה ניכרת של א"ה. השה"צ מנהל פעולה עזה נגד המפלגות.

היחסים עם השה"צ בפולין הורעלו. עכשיו הם נכונים כבר להתפשר כי מצבם הכניסי הורע. מפני מתיחת הקו האידאולוגי גבר בחוכם הוכוח האידאולוגי. הימין יצא ויסד "השומר הלאומי" הסונה מאות חברים. הציונים הכלליים בונים הרבה תנוות על השומר הזה. חלק של השמאל נכנס לקומיניסטים (ביניהם בנו של גרינבוים). עכשיו התחילו לגרש את השמאלי חלק נכנס לפוע"צ שמאל. גבר הניגוד בין לטביה ופולין.

בשבע ישיבה של שתי הפרקציות בענין התקציב: לפני שנה ו"א חרפ"ח היה תקציב ההכנסה 632.000 (מהם הדסה 113.000) לשנה חרפ"ט מציעים 427.000 בלי הדסה (להדסה 100.000) ההבדל באסריקה 67.000, בשנה חרפ"ח היתה הכנסה מיוחדת 25.000 לירה, תקציב ההוצאה: להתישבות חרפ"ח - 106.000; חרפ"ט - 95.000, חתנה נסיון 10.000, מסחר ותעשייה 4.000 - 700, עבודה 65.000 - 2.500

(תרבות נמחקת לגמרי), 1.200 חוב לוח"ח, 2.500 לכו"ב, לעליה
 הרפ"ח - 10.000 הרפ"ט - 10.655, לחנוך 53.000 - 56.300,
 למזרחי 7.000 - 4.000, ביטלו תקציב לאוניורסיטה, לחכניון 3.000 -
 1.500; להדסה 102.000 - 90.000; לקפ"ח מהדסה 10.000; לקפ"ח
 3.400 - 3.400, חוב לקפ"ח 1.000; לועד הבריאות 1.600 - 850;
 פוליטיות 3.000 - 2.000; הנהלה 20.000 - 18.000, רביה 4.500,
 הוצאות שונות 150, גרעון 70.000 - בס"ה 388.555 הוצאות 79.000
 חובות קרן היסוד. לונדון 15.000

עלינו לעמוד על החישובות, עבודה, עליה, תרבות. מתקציב
 ההתישבות מניחים 20.000 דורבה שאסור להוציא עד שיחברו אם אמריקא
 תמלא את כל התחייבותיה. רק הספקה, זבול, גידור וחרישה ידרשו
 66.000 לירה לפי הנחת המחלקה. יוצא לענפים מכניסים ובנין לא
 יהיה כמעט כלום. למושבות, לחבורות לעבודה לא נשאר כלום. תרבות
 בוטלה. סולד הצדיקה זאת בטענה שלוח"ח אין חוזים עם עובדיה.
 תקציב העליה הוא רק בשביל 320 איש, אם כי לדבריהם יש מקום ל-750.
 אמריקא חייבת עד סוף שנה זו 76.000 לירה, הם מבטיחים
 לשלם רק 30.000. לשנה הבאה מבטיחה אמריקא 180.000, מארצות אחרות
 יקבלו לפי דברי הנטקה 240.000.

לדעת הרצפלד צריכה אמריקא לחת עוד 20.000, שאר ארצות
 10.000. בעיקר הוצאה מציע הרצפלד להפחית בסכום 10.000 תקציב
 הדסה. אנשי הדסה הודיעו שהפחתת תקציב תפחית את ההכנסה ולא תוסיף
 לשאר הסעיפים. רוטנברג מקבל 35.000 בשנה הבאה, מציעים הרצפלד
 וקפלנסקי להוריד 10.000. קרן יסוד צריכה ללוות מחדש 10.000,

הוצאות לונדון להכתיב ב-3,000. יהומס, איפוא, 63,000. מזה יוכיפו למסחר והקשיה 5,000, לעבודה 7,800, (5,300, מזה לנו 4,800 לוח"פ, 2,000 לפועלי המושבות), הצעה שניה להומס, 10,000, לעליה 6,000, לחנוך 4,000, להכניון 1,000, השאר - 37,000 - להתישבות.

אמריקא שלמה לקהליה ציון 37,000, לסורתי 11,000, לקרן יסוד 13,000, מלבד 30,000 שלוו.

לדעת סקר יש לבטל מחלקת העבודה.

רוב הועדה (7 נגד 6) מציעה לא לקבל שום חקציב, כי

הצעה הנה"צ אי אפשר לקבל. חברינו הציעו להגדיל ההכנסות מ-420,000 ל-462,000 או לכל הפחות להוסיף 30,000 ולחלק אותו בנעיפים הנוקקים.

לדעת קפלנסקי יכלה ההכנסה להיות 480,000, החצי באמריקא והחצי בשאר הארצות בחנאי ולא אמריקא אלא הנהלה קרן היסוד תנהל את המגבית.

קפלנסקי אינו מסכים להצעה הרצפולד על דבר דחית תשלומי חובות

בערב נחדש הפלגום. דנו על קורטורים האוניורסיטה

ואדמת הקה"ק.

באחת עשרה נחאספה שוב הועדה הפוליטית. נכנסה הצעתנו

להביע אי אמון לסקר. ההצעה חתומה ע"י סיעת פוע"צ, התאחדות מורתי.

ויצמן פנה אלינו. ספר שדבר עם קפלנסקי על זה. האקסקוטיבה חלך

אם סקר ילך. הוא יודע שאין אנו רוצים בלכת האקסקוטיבה, אם זוהי

רק דימונסטרציה - היא לא נחוצה. ההפגנה ניחנה כבר במלים. אחרי

ההחלטה אחמול לא טוב להכניס רוח רעה.

אחרי וכו' קצר הצביעו. בעד אי אמן 8 (פוע"צ,
התאחדות, מזרחי, סולובייציק) נגד חשעה. אוסישקין לא היה
כמדומני בחדר. גרוסמן מהרזיוניסטים נמנע לע"ע.
בפלנום ביססתי את ההצעה ובילסקו הגין על סקר. בוכוח
השתתפו עוד קפלן, בולין. הנשיאות עוררה שאלת החוקיות, אם לפי
חקנות ההסתדרות אפשר להצביע הצעה כזו. יו"ר משפט הקונגרס ד"ר
גרוסמן חיווה דעה לא ברורה. הספק הוא כפול: אם בכלל אפשר להצביע
נגד אחד מחברי ההנהלה, היות שההנהלה היא יחידה, ואם זוהי
הפרוצדורה החקית. ויצמן דבר עם אוסקר כהן ובקש ממנו לדבר איתו
שנסתפק רק במסירת מודעה עד אי אמן. נתיצנו והסכמנו להסתפק
במסירת מודעה בכתב והסתלקות מההצבעה מפני שיש ספק בחוקיות החלטה
מפורשת בשאלה זו. על הצהרה זו חתמו 22: אנחנו, התאחדות, מזרחי
(רק 7, אחד חסר), מוסינזון, סוכרסקי וסולובייציק. פלנסקי מסר
את ההודעה והקריא את השמות. סקר קם והודיע שהוא הולך. מיד קם
ויצמן והודיע שכל ההנהלה הולכת. כל חברי ההנהלה יצאו מיד מהאולם.
הגרמנים ובראשם בלומנפלד עשו סקנדל וצעקו שיעזבו את הוה"פ. פישמן
הכניס הצעה שהוה"פ אינו מקבל את הפטורין. לאט לאט נתרוקן האולם
ונשאר מספר לא גדול של חברי הוה"פ. כשהעמידו סוף סוף את ההצעה
להצבעה בשעה 3 1/2 בלילה הצביעו 14 בעד, 8 (מהציוניים הכלליים
חומכי ויצמן וסקר) נגד. אנחנו נמנענו. אנשי ויצמן דרשו מאתנו
בלעג ובחרוק שנים שנסדר הנהלה של ה-22.